

KOREOGRAFIJA

PRINCIPI KOREOGRAFIE

KOREOGRAFIJA

Odnosi se na praksu **plesne kompozicije sa kretanjem ljudskog tela.**

Delo koreografa je umetnost izmišljanja ili aranžiranja pokreta, kao i biranje dramskih struktura kako bi se to organizovalo ili predstavilo publici.

Umetnost koreografije se više bavi kretanjem (plesom) nego kostimima, osvetljenjem ili bilo kojim drugim scenskim efektima.

KOREOGRAFIJA

- ▶ Reč koreografija (грч. **χορογραφία**) doslovno znači „pisanje plesa” a nastala je od grških reči „**χορός**”(horo) što znači „kružni ples”, ili bukvalno „igram u kolu”, i „**γραφία**”(grafia) što znači „pisati, beležiti”.
- ▶ Ova reč se prvi put pojavila u američko-engleskom rečniku 1950. godine.

KOREOGRAFIJA

- ▶ Reč koreograf (grč. χορογράφ) je prvi put upotrebljena kao zasluga Džordža Balanšina u brodvejskom mjuziklu „Na tvojim prstima”, 1936. godine.
- ▶ Pre toga, za scenske ili filmske zasluge su se koristile fraze poput „sastave priredio”.

- ▶ Ovo značenje koristilo se sve do sredine XX veka, kada ga zamenuje reč kinetografija, koja se i danas koristi za imenovanje načina zapisivanja igre, npr. kinetografija Rudolfa Labana, skraćeno labanotacija.
- ▶ Reč koreografija pripalo je polju baleta, odnosno imenovanju stvaralaštva baletskih majstora.
- ▶ Pod pojmom **koreografija** danas se podrazumeva umetnost stvaranja, izmišljanja, sastavljanja i građe igara i muzike za igru u skladnu umetničku celinu.

KOREOGRAFIJA

- ▶ (grč. Χορογραφία) Doslovni prevod je zapisivanje igre.
- ▶ Predstavlja posebnu umetničku disciplinu u stvaranju scensko-muzičkih dela.
- ▶ To je komponovanje, aranžiranje složenih elemenata u jedinstvenu formalno-sadržajnu celinu, usklađenu sa muzičkom osnovom.
- ▶ U klasičnom baletu ovo komponovanje mora da sledi brojne kanone, dok u modernoj igri koreografi koriste slobodnije forme.

KOREOGRAFIJA

- ▶ U srednjem veku koreografija se sastojala u postavljanju folklornih plesova i plesnih pantomima u pauzama sakralnih igara.
- ▶ Pošto je balet u doba baroka postao samostalna umetnost, koreografija je postajala sve važnija.
- ▶ Raoul Auger Feuillet (Raul Ože Fuje) napisao je 1699.g. „Koreografija ili umeće opisa plesa”.

KOREOGRAFIJA

- ▶ U XVIII veku koreografiju je, teoretski i praktično, unapredio Jean Georges Noverre (Žan Žorž Nover), a u XIX veku još su je više razvili Maria Taglioni (Maria Raljoni) i osnivač ruskog klasičnog baleta Marius Petipa.
- ▶ Na početku XX veka, inovacijama su se istakli Isidora Duncan (Isidora Dankan), koja je svoj stil izgradila na antičkim uzorima i Mihail Mihailovič Fokin (koji je u balet uneo elemente ruskoga folklora).

KOREOGRAFIJA

- ▶ Nakon Prvog svetskog rata, koreografija se razvijala pod uticajem ekspresionizma, čiji su glavni predstavnici bili Rudolf Laban i Kurt Jooss (Kurt Jos).
- ▶ Savremena koreografija teži sintezi klasičnog i modernog izraza, kakvu je negovao Sergej Lifar, i spajanju plesnih, likovnih i muzičkih elemenata u nove baletske forme, kakve su nastojali ostvariti George Balanchine (Žorž Balanšin), Marta Graham, Maurice Béjart (Moris Bežar), Jiri Kylián (Jirži Kilijan) i dr.

KOREOGRAFIJA

- ▶ Predstavlja sistem znakova za beleženje plesnih pokreta i figura; plesna notacija.
- ▶ U novije doba, predstavlja umetničko ostvarenje nekog sadržaja izražajnim sredstvima plesa ili režiju plesa.
- ▶ Reč koreografija, u današnjem smislu, označava dve različite stvari:
 1. stvaranje i postavku plesova
 2. proizvod tog stvaralačkog rada tj. sam ples.

PRINCIPI IZRADE KOREOGRAFIJE

► 1. PRINCIP JEDINSTVA

Jedinstvo je osnovno umetničko načelo. Kako je umetničko delo proizvod jedinstvene ideje, tako i delovi koreografije moraju biti povezani u celinu.

Delovi koreografije treba da predstavljaju stilsko i idejno jedinstvo.

PRINCIPI IZRADE KOREOGRAFIJE

► 2.PRINCIP RAZNOLIKOSTI

Novi, ponekad neočekivani preokreti, kulminacije, kontrasti ili tematske varijacije mogu delu dati momente iznenadjenja koji animiraju gledaoce i isključuju monotoniju. Raznolikost retko menja suštinu koreografije, ali je najčešće, produbljuje.

PRINCIPI IZRADE KOREOGRAFIJE

► 3. PRINCIP PONAVLJANJA

Ritam nastaje višekratnim ponavljanjem pokreta. U plesovima u kojima je ritam u prvom planu, ponavljanje je poželjno i obavezno. Ponavljanjem koreograf pomaže gledaocima da lakše zapamte istaknute delove koreografije.

PRINCIPI IZRADE KOREOGRAFIJE

► 4. PRINCIP SUPROTNOSTI (KONTRASTA)

Suprotni pojmovi jače ističu pojedine karakteristike i tako se postižu razni efekti.

Suprotnosti treba da budu tematski opravdane, da se ne bi oslabio efekat.

PRINCIPI IZRADE KOREOGRAFIJE

► 5. PRINCIP PRELAZA

Ples je stalni prelaz iz jednog pokreta u drugi tj. pokret teče „od jednog mirovanja do drugog”.

Vežba se prelaz iz jednog položaja tela u drugi, iz jedne visine u drugu, iz centralnih u periferne i transverzalne pokrete itd.

U koreografskoj kompoziciji, prelazi moraju imati svoju tematsku opravdanost.

PRINCIPI IZRADE KOREOGRAFIJE

▶ 6. PRINCIP SEKVENCA

Sekvence su male celine pokreta poput nekih fraza ili kraćih izreka. Od ispravnog redosleda sekvenci zavisi i smisao koreografije.

PRINCIPI IZRADE KOREOGRAFIJE

► 7.PRINCIP KULMINACIJE

Koreograf mora odlučiti kada će ples dostići svoj vrhunac, gde će biti glavni naglasak.

Može biti odmah na početku, pa da se iza njega ples sve više smiruje. Kulminacija može biti i usred koreografije, kao i na kraju, gde se sve bitno još jednom ističe jačim intenzitetom.

PRINCIPI IZRADE KOREOGRAFIJE

► 8. PRINCIP PROPORCIJE

U plesu se ovaj princip ne meri odnosom simetrije i asimetrije. Ovaj princip je u vezi sa odnosom delova plesa: da jedan deo plesa ne bi ispaо predugačak u odnosu na ostale i obrnuto.

PRINCIPI IZRADE KOREOGRAFIJE

▶ 9. PRINCIP URAVNOTEŽENOSTI

Uravnoteženost delova koreografije je važna za kontrolu ujednačenosti kretanja, međusobnog odnosa grupa, planiranje postavljanja na sceni idr.

PRINCIPI IZRADE KOREOGRAFIJE

► 10. PRINCIP SKLADA

Kada su svi prethodni principi postignuti, onda se može govoriti o harmoničnosti koreografije koja je u skladu sa zahtevima plesne estetike.